

A seft

*A monológ alapjául
szolgáló interjút
Keul Andrea
készítette*

Magyarfalván születtem harminc évvel ezelőtt. Tizenhárom éves koromig laktunk ott. Akkor az anyám újra férjhez ment. Ő egyébként labororvosként dolgozott, aztán felajánlották neki, hogy az egészségügyi dolgozók helyi szakszervezetének lehet a titkára. Amikor beköltöztünk Magyarvársárra, s az új környezetben új barátokra tettem szert, teljesen leszoktam a tanulásról. Nyolcadikos voltam akkoriban. A nevelőapámmal sem jöttem ki úgy, ahogy kellett volna. Úgy éreztem, hogy mellőzve vagyok. Sokféleképpen tiltakoztam. Sokáig például nem neveztem apunak, hanem Józsi bácsi volt. Minden családi összejövetelen ostromoltak, hogy de hát Gézukám, miért nem mondd, hogy apu. Én meg, azt kell mondjam, hülye módon, végül is beadtam a derekamat egy év elteltével, s kezdtem neki azt mondani, hogy apu. Pedig nem kellett volna, mert korábban még megvolt az a bizonyos három lépés biztonsági távolság közöttünk. Ő sem

bántott, én sem bántottam. Aztán, amikor apu lett, onnantól ő volt az úr. Egyébként vezető beosztásban dolgozott a rendőrségen, s hozzászokott, hogy világ életében csak parancsolt. Otthon is ilyen volt, nem tűrt semmiféle ellentmondást. Én pedig ezt nem nagyon szerettem – s gondolom, más tizennégy éves gyerek sem szeretne volna.

Az általános iskola után felvételiztem a fémipari szakközépbe. Az azért volt menő abban az időben, mert érettségit és szakmát is adott. Autószerelő szakra jelentkeztem. Nem vettek föl, csak autóvillamossági szakra. Ez máig megmagyarázhatatlan számomra, mivel az autóvillamossági szakon magasabb volt a felvételi pontszám, mint az autószerelőin. A lényeg az, hogy kezdettől nem érdekelt az autóvillamossági, egy percig nem akartam oda járni. Az oroszral is gondom volt, illetve az orosz tanár egy olyan vénlány volt, aki ki nem állhatta a fiúkat. Az elektronika tantárgy pedig számomra egyszerűen felfoghatatlan fogalmakat tartalmazott, úgyhogy '81 februárjában a félévi bizonyítványom erős közepes lett. Elektrotechnikából és orszból voltam kettes, matekból ötösöm volt, a többiből meg olyan hármas, négyes.

Február-március körül aztán egyre többet kezdtem lógni az iskolából. Ebben az is közrejátszott, hogy akkor jelentkeztek nálam a lányok. A lányok ráértek, úgy lehettem velük, ha én is lógok. Nem tetszett az iskola, hát abbahagytam... A család erre összedugta a fejét, hogy hát mi lesz belőled? Azért ez nem állapot, akkor próbáld meg egy sima gimnáziumot. Tulajdonképpen anyám valahol meg is győzött arról, hogy tizennyolc éves fejjel azért ma már illik egy érettségit szerezni. Akkor még gőzöm nem volt arról, hogy én mit akarok majd csinálni. Kamionos, az úgy távlatokban nagyon tetszett. Aztán azon az alapon, hogy a Petőfi lányiskola, akkor hát menjek oda! Sikerült valahogy, bejelentkeztem, fölvettek. Az induláskor beosztottak minket, hogy ki melyik osztályban lesz. Bementem az osztályba, volt hu-

szonöt-huszonhat lány, meg öt fiú, egyből csillogott a szemem, nagyon jó volt. Komolyan mondom, nekem hónapok úgy teltek el a Petőfiben, hogy én tankönyvre nem is emlékszem, csak hogy melyik lányt hogy ismerhetem meg. Minden lányt megismerni, ez nekem nagyon tetszett. Nagyon összetartó, jó osztály volt, nagyon bulis, kitarottunk egymás mellett egy emberként, tényleg, olyan dolgokat meg tudtunk csinálni, már elsöben, amikor pedig még alig-alig ismertük egymást. De nem volt árulkodás, semmi. Jó csapat volt.

Elsöben év végén oroszöböl megbuktam. Matekból nagyon jó voltam, amit az ipariban matekból egy évig tanultam, abból a Petőfiben két évig teljesen megéltem. Profi voltam matekból, semmi gondom nem volt, a fizikával ugyanígy, ott is elég volt, hogy az órán odafigyeljek. Oroszöböl a tanárnö itt is olyan volt, hogy nem szeretett. Az első év végén megvágott oroszöböl. Irány a nyári egyetem, pötvizsga-elökészítö. Szö szerint, átöl zéig bevágtam az elsös tankönyvet. Kívülöl tudtam minden leckét. Némelyik szöt értettem is, de inkább csak bebefláztam az egészet. A lényeg, hogy sikerült a pötvizsga. Aztán ennek az évnek a decemberében megismerkedtem Évával, s tulajdonképpen az ö segítségével kezdtem el *seftelni*. Ö már harmadikos volt a Petőfiben, amikor én elsös.

Tulajdonképpen a szüleim anyagilag elég jól álltak, csak éppen ez az én zsebpénzemen nem volt érezhető. Minden jobb dologért meg kellett küzdenem. A *Trapper* farmer akkor háromszázhatvan forint volt, a *Levi's* meg kilencszáznyolcvan. Az anyám a *Trappert* tartotta természetesnek, én meg tényleg napokat veszekedtem vele, hogy nekem a *Levi's* farmer kell. Ezért általában, ha keveselltem, amit kaptam, s mondjuk, nagyon kellett a pénz, akkor otthonról a *matchbox*aimat adtam el, meg anyám lemezeit kezdtem elhordani. Nekem is sok lemezem volt, amit nyolcadiktól összegyűjtöttem: *Hobo Blues Band*, *Edda* meg ilyenek. Ezeket én egy év alatt lehallgattam, aztán eladtam öket. Az első *tökém* ebböl származott. Illetve ez nem is volt töke, mert féléltem. Jellemzö rám, hogy semmi tárgyhoz nem tudok kötödni, nincs semmilyen tárgyi emlékem innen-onnan. Lehet, hogy ez rossz tulajdonság, de ez van.

Emlékszem, elsök között voltam a gimnáziumban, akiknek zenélö órájuk volt. Akkor az megtetszett valamelyik osztálytársamnak, hát eladtam neki, mert még többet is ígért érte, talán ötven forinttal. Akkor vettem egy másikat. Amikor ez az óram is megtetszett egy másik évfolyamtársamnak, akivel együtt jártunk testnevelés órára, ezt neki adtam el. Tehát az órákkal kezdtem. Hordtam egy hónapig vagy két hétig, aztán eladtam valakinek. A Petőfibe sok kollégista járt, vidékiek, akik nem nagyon voltak ismerösek Magyarvásáron, én meg tudtam egy-két olyan órásboltról, ahol olcsöbban lehetett vásárolni. Így utölag gondolkozva rajta – akkor ez nem volt ilyen egyértelmű –, Bécsböl hozott csempészáruk lehettek.

Öt-hat eladott karóra után már volt annyi pénzem, hogy nem volt muszáj a csuklómról levenni az órát, hanem azt mondhattam, hogyha kell, holnap hozok egyet. S akkor elmentem, megvettem, s kerestem két-háromszáz forintot egy órán. Aztán kimentem a piacra, s kiderült, hogy ott még olcsöbban árulnak ugyanilyen órákat. Ezeket föleg velem egykorúaknak vagy nálam fiatalabb gimnazistáknak adtam el, akik otthonról jobban el voltak eresztve. Öt óránál többet egyszerre nem vettem sohasem, általában egy-két darabos tételekkel foglalkoztam. Hamar elterjedt rólam, hogy én sok mindent meg tudok szerezni. Foglalkoztam például arany karikagyürüvel is. Ez is másodikos koromban lehetett. Volt akkor egy nagy seftes, az akkori egyedüli mozijegyzüzer a városban, egy cigány srác. Öt onnan ismertem, hogy mindig mozijegyet kínált nekem. Eleinte nem értettem, miért veszi meg a mozijegyet, de aztán rájöttem, hogy sokan adnak tíz forinttal többet azért, hogy feljebb üljenek. Na, ö ajánlott egy arany karikagyürüt, ami éppen jó volt a kisujjamra. Ezt megvettem, mert irtö kevés pénzt kért érte. Láttam, hogy benne van a pecsét. Abban az időben érdekelt az arany meg az óra. Nézegettem én az aranyláncokat, aranygyürüket az óra-ékszer boltban, de akkor azok még számomra túl drágák voltak, meg nem is voltam olyan, hogy aranyat akarjak hordani. De ez pont jó volt a kisujjamra, olcsö volt, megvettem. S akkor, kis idő után, valakinek ez is megtetszett, mert nagyon menönek tünt, hogy a kisujján van egy arany karikagyürü.

Akkor már azért ezer-kétezer forintom mindig volt otthon, meg a zsebemben is volt négy-ötszáz. Ez jónak számított akkoriban, a szórakozás még nem volt olyan költséges, mert délután kettőtől este hatig lehetett ülni kétszáz forintért a presszóban. Akkor lassabban fogyott a pénz, majdnem tisztán az *üzletre* meg a mozira ment el. Tehát megvettem a karikagyűrűt, lekérték rólam, eladtam. Aztán hamarosan kiderült, hogy a lengyelek ugyanígy árulnak a piacon arany karikagyűrűt. S amikor grammja hétszáz forint volt az óra-ékszer boltban, akkor én a grammját meg tudtam venni ötszázért a piacon. Sohasem árultam tulajdonképpen. Hanem ha valaki meglátta, és rákezdett, hogy „de gyönyörű az a gyűrű, nem eladó?”, akkor mondtam, hogy de igen, ezerötszáz forint, s kerestem rajta ötszázat. Itt már lassabban ment a bolt, de jóval nagyobb árréssel dolgoztam.

A Liget presszóban volt egy flipper, tízforintossal működött, az már költségesebb szórakozás volt: a gépbe pénz kellett. Akkor már úgy el-eljárogattam diszkóba is. Nálunk volt diszkó a művelődési házban meg a Ligetben. '83-ban a barátnőm, Éva felvételizett Szegeden, felvették az egészségügyi főiskolára. Egészen más város Szeged, akkor meg pláne hogy más volt, mint Magyarvásár, nekem majdnem olyan volt, mint Pest, egész más világ. Akkor még néha bejártam a Ligetbe mosogatni, mert a tulaj, a Szolnoki Jani szimpatizált velem, s egyszer megkért, hogy segítsek fölhozni sört a pincéből, vagy valami ilyesmi volt, s adott egy százast. Utána mondtam neki, hogyha van valami ilyen melő, bármikor szóljon, s ha kell, jövök minden délután egy órára, mert száz forint nekem jó, vagy ad öt darab tízest a flipperre, el tudom játszani, nekem az is elég.

'83 szeptemberében ment el Éva. Itt maradtam egyedül, nem tudtam mit kezdeni az időmmel. Akkor kezdtem el igazán a Ligetbe járni, s valahogy szép lassan ott is ragadtam. Mindennapos lett, hogy sulis után kettőtől este tízig ott voltam. Biztos munkaerőnek számítottam, mert tulajdonképpen minden időmet ott töltöttem el, s kaptam ezeket a napi száz-kétszáz-háromszáz forintokat. Ebből megint csak tellett, a flipper is egyre jobban ment. Ha játszottunk tétre, akkor a vesztes tétre sem kellett hogy fizessek, meg hát minden időmet azon töltöttem. Ha nem volt mosogatnivaló, akkor mindig flippereztem, megint dőlt a pénz. Másra nem költöttem. Ott voltam a Ligetben a haverok között, ugyanakkor meg nem ittam, nem kellett költenem, mert a munkahelyemen voltam, de mégiscsak a haverjaim között.

Amikor elmentem Szegedre, ott láttam először a dollárboltban szép órákat meg mindenfélét, meg egyszer a Szolnoki Jani kérdezte, hogy nem tudok-e valahonnan dollárt szerezni. Valahogy én rájöttem, hogy Szegeden az arabok dollárban kapják az ösztöndíjukat, és tőlük tudok dollárt szerezni. Jani adott pénzt, hogy menjek a barátnőmhöz a hét végén, s akkor hozzak neki dollárt. Én hoztam neki. Tulajdonképpen ez volt az első *valutakanyar* – ami akkor még tisztán szívesség alapon ment. És amikor hazajöttem, valaki megkérdezte, hogy mennyiért sikerült dollárt vennem. Akkor harminchét forint volt hivatalosan a dollár, s akkor a kérdésre azt mondtam, hogy negyvenöt forintért, pedig valójában harminchét ötvenért vettem. Ötszáz dollárt kellett hozzak, igen. Tehát olyan tizenhat-húszezer forinttal indított útnak a Jani, s akkor elkezdtem számolni, hogy ez nem is rossz bolt, mert háromszáz forint volt Szegedre oda-vissza a vonatjegyem, s akkor elköltöttem ott még ötszázat, kerestem ezerháromszázat. Rájöttem, hogy ez egy jó buli.

Utána mondtam a Janinak, szóljál, ha kell, akkor tudok mindig hozni ilyen áron. Szegeden a barátnőm három másik lánnyal lakott albérletben. Tulajdonképpen ők ismerték ezeket az arabokat, akik évfolyamtársak is voltak az egészségügyi főiskolán, meg a JATE-ra is jártak. A lányok tudták, hogy *az arab* bement az OTP-be, beváltotta a dollárját forintra. De én ötven fillérral többet adtam neki, mint az OTP-ben, ezért inkább nekem adta. Aztán a Jani elkezdte mondani, hogy tud vevőt, s akkor jöttek szépen sorba. Volt, aki tudta, hogy én hozom, volt, aki úgy tudta, hogy Jani. Ez tényleg jó üzlet volt: elmentem egyszerre ötvenhatvanezer forinttal minden héten, s ha hoztam háromszáz dollárt, akkor már nekem megvolt az ára. Abban az időben, ahogy később kiszámítottam, olyan jó harminc-egyven szá-

zalékot lehetett keresni a dolláron. Az volt az igazi, amikor harminchét volt, s el lehetett adni negyvenötért, negyvenhétért, az óriási pénz volt. Ezzel kezdtem el üzletelni. Ezt harmadikban meg negyedikben csináltam, két évig tartott. Addig, amíg le nem érettségiztem, illetve amíg Évával jóban voltunk, s én Szegedre jártam.

Az óra-ékszer ehhez képest aprópénz volt, ekkor már nem foglalkoztam vele. Főleg ügyvédek vásároltak tőlem meg orvosok, nem tőlem, hanem a Ligetben, a Jani bonyolította le, lehet, hogy még keresett is rajta, nem tudom, nem tartom valószínűnek. Neki olcsóbban adtam, méltányoltam, hogy ő adta az ötletet. Akkor már kezdtem költeni a pénzt. Szegeden voltak jobb diszkók, ahol drága volt a belépő, drága volt a kóla. Jóval több pénz kellett Szegedre, ha elmentünk valahova bulizni. Meg itthon is elkezdtem már a Kedves bárba lejárni, már ismertek, a pincérek előre köszöntek. Megengedhettem magamnak, ha éppen vörösboros kólát akartam inni. Hogy bővítssem a repertoárt, elkezdtem a valutás boltokban nézelődni, meg hát tetszett, hogy csak olyan dolgok voltak ott, amik máshol nem nagyon. Tulajdonképpen sok mindent vettem magamnak a dollárboltban. Például szenzációs fogkefék voltak, a kedvencem volt a *Jordan Way* nevezetű fogkefe. Nálunk akkor még ilyen cipőkefe kinézetű fogkefék voltak. Az óra a mániám volt, vettem is ilyen szép órákat, műanyag *Casió*kat meg kör alakú órákat. Tulajdonképpen, miután elkezdtem a valutázást, sok mindent vettem a dollárboltban, amit nem lehetett máshol kapni.

Eleinte ezeket a dolgokat magamnak vettem, de akkor ezzel is elkezdődött ugyanaz, mint annak idején, hogy tetszett másnak is. Így hát eladtam, s rájöttem, hogy lehet egy dollárból száz forintot is csinálni, nemcsak azt, hogy negyvenhétért eladom a harminchét forintos dollárt. Egy húszdolláros órát kétezer forintért nagyon könnyen el lehetett adni, szó szerint sorba álltak érte. S akkor átálltam erre. A dollárboltban vettem parfümöt, húszdolláros farmert, azt is el lehetett adni ezeröttszáz-kétezer forintért. Meg voltak a márkás cigaretták, ami nem nagyon volt nálunk, például a mentolos *Marlboro* meg *Dunhill*, a nagy kocka alakú dobozos cigaretták, *Rothmans* meg a *Salem* meg mit tudom én, mik. Láttam, hogy ezeket keresték a Ligetben, és mondta a Jani, hogy a nagykerben nem tudja beszerezni, hát akkor rájöttem, hogy majd én hozok. Akkor megvettem a *Marlboró*t nyolcvan-kilencven dollárcentért, és el tudtam adni hatvan forintért. Ez csak kiegészítő volt, de ez is tisztos nyereséget hozott.

Az eladás ment folyamatosan, amikor kértek, tudtam hozni, nem volt gond. Az volt ebben a lényeg, hogy amikor mentem Szegedre, minden pénzemért dollárt vettem. Hazajöttem, s tulajdonképpen egy hét alatt elköltöttem a dollárt. Hoztam hetente ezer dollárt, és akkor azt vagy eladtam, mert az egyiknek kellett száz meg kétszáz, vagy pedig megpróbáltam elvásárolni. Az elvásárlás volt a nehezebb, mert nem volt mindig olyan bőséges az árukészlet. A dollárbolt is két-három hetente vagy havonta kapott árut. Ott is összehaverkodtam a csajjal, és amikor ő árut kapott, akkor az volt az első, hogy telefonált nekem, vagy bejött a Ligetbe, és mondta, hogy megjött a friss áru, nézd meg, mi kell, mert ki kell pakoljam. Volt, amiért sorba álltak, például a lila-fehér számlapos kocka alakú *Casio* óráért, nem tudom, miért, nagyon tetszett sok embernek. Ha abból jött, megvettem hármat is. Az volt a lényeg, hogy dollárt mindig hoztam, s egy hét alatt elköltöttem, utána a vásárolt holmikat is eladtam. Ettem, ittam, ruházkodtam, nagyon jól éltem, amit akartam, mindenem megvolt egy bizonyos szintig, s még maradt heti négy-ötezer forintom. Anyám akkor havonta keregett négy-ötezer forintot.

Ez a pénz majdnem mindig zsebben volt. Kezdekskor volt pár ezer forintom, ehhez Szolnoki Jani adta az első tételt, a tizenöt-húszezer forintját, amiért dollárt kellett hozni. Ez egy év alatt addig jutott, hogy volt harminc-negyven-ötvenezer forintom. Ezért akkor motort lehetett már venni. Több embernek tetszett, hogy engem körbeugráljanak, mert van pénzem, s én fizetem a rundot, s akkor kölcsönkéregettek, hogy ők is úgy akarnak szórakozni, mint én. Sokan kértek kölcsön, adtam is nekik. Volt egy-két olyan fuvarom is, hogy Pestre, az Ecseri piacra kimentem, s farmernadrágokat hoztam. Ezt Szegeden láttam a piacon, hogy árulják,

ott egy *Ritt* farmer kétezer forint volt, s én vettem magamnak. Itt volt egy olyan réteg, hogy hű, de menő ez a répanadrág, ilyen kell neki is. S akkor én megvettem Szegeden, elhoztam ide, baráti alapon odaadtam neki úgy, ahogy van, mondjuk, kétezer forintért, aztán Szegeden mondták ott a srácok, hogy Pesten az Ecserin olcsóbb ez. S akkor kábé három-négy kanyar volt, hogy egyszerre hoztam öt-tíz nadrágot. A Belényes Ferinek volt a vasútállomás mellett egy sportboltja, ő vette meg azt, amit én nem tudtam eladni. Amikor fölmentem az Ecserire, ott például ezerkétszázért vettem *Ritt* nadrágot, azt ezerhatért adtam. Ezerhatszáz volt a *Carrera*, azt meg kétezer-kétszázért adtam. Az, hogy ezer forinton kerestem négyszáz forintot, még mindig elhanyagolható volt ahhoz képest, amennyit a valutával lehetett keresni. Csak nem tudtam mindig annyit eladni, amennyit szerettem volna, meg nem is tölem vásárolt mindenki a városban, sajnos.

Míndez jobban tetszett nekem, mint az iskola, ez volna a lényeg. Sose tanultam, az biztos. Történelmet muszáj volt, arra dolgozatírás előtt felkészültem, két-három órát rászántam, egyébként sose tanultam, az életvitelem ezt nem engedte. Este tízig a Ligetben dolgoztam, utána még átmentem a Kedves bárba, a pultos lányokat átvittem, ott táncoltunk, iszogattunk, beszélgettünk, jókat röhögöttünk, s éjfél-fél egy volt, amikor hazamentünk. Reggel kapkodás, taxival nyomás a suliba, mert nem illik elkésni. Akkor már olyanokra lusta voltam, hogy a nulladik testnevelés órára elmenjek, mert hát miért keljek én föl hajnalban, amikor negyed kilenctől van tanítás. A matematikát is, sajnos, nagyon megutáltam közben. Egyszerűen nem jártam matek fakultációra. Mindig volt valami kifogás. Oroszból és angolból meg úgy lébecoltam el az éveket, hogy az orosz tanárnőnek azt mondtam, hogy angolból fogok érettségizni, ezért nem bántott, mindig átengedett, pedig ha akart volna, megbuktathatott volna. A dolgozatokat megírtam kettesre, nem feleltetett. Az angoltanárnőnek pedig azt mondtam, hogy oroszból fogok érettségizni. Ő feleltetett, és vagy egyest, vagy kettest adott, attól függően, hogy milyen napja volt, meg nekem is milyen napom volt. A dolgozatra felkészültem tíz perc alatt, azokat mindig megírtam hármásra, így nem buktam meg abból sem. Csak éppen negyedikben kiderült az egész. Az orosz- meg az angoltanár nő a folyosón elkaptak, hogy na, Géza, hogy lesz ez az érettségi? Megbeszéltük hárman, hogy ők bizony megfognak engem ezzel az érettséggel, őket ne blamáljam, ők engem negyedik év végén meg fognak vágni.

Mit volt mit tenni, elkezdtem gondolkozni, hogy mihez kezdjek, negyedik félévkor már csak nem kéne abbahagyni a sulit. Erre a testnevelés tanár is közölte, hogy megvág, s testnevelésből fogok pótvizsgázni. Puff neki, ez kellett. Aztán jött a matektanár, nagyon rendes ember, minden tisztelem az övé, csak én voltam hülye, ő nem tehetett semmiről. Mondta, hogy nem lesz ez így jó, mert volt eddig, mit tudom én, nyolcvan matekóra, s én abból ott voltam vagy négyen-ötön. Kezdték tornyosulni a fejem fölött a sok viharfelhő. Az osztályfőnököm is mondta, hogy esetleg másik iskolába kellene mennem, mert már sokat hiányoztam. Mit lehet ilyenkor csinálni? Mondtam otthon, hogy balhé van, meg az osztályfőnök is mondta a szülőknek. Hát erre gondoltam egyet, és bementem a „kieg”-re megkérdezni, hogy lehet elmenni katonának. Nekem tök idegen volt a dolog. Mindenfelét kérdeztek tőlem, csak azt nem, hogy járok-e iskolába. Mondták, hogy miért akarok én katona lenni, amikor a tizennyolcat éppen csak betöltöttem '84-ben. Ez '85 januárjában történt. Azt még hozzá kell tenni, hogy '84 végén elkezdtem járnivaló hivatásos jogsi-tanfolyamra. Meg is kaptam az A, B, C jogsit '85 januárjában.

Amikor én elkezdtem seftelni, meg későn jártam haza, onnantól kezdve a szüleim engem egy fillérrel nem segítettek. Jó, vettem egy-egy zoknit, inget, ha szerencsém volt, akkor még olyan is volt, hogy tudtam hordani. Cipőt tizenöt éves koromban vettem nekem az anyám utoljára. Volt a nevelőapámnak egy ismerőse a seregben, valami magas rangú katonatiszt. A szüleim tudta nélkül elmentem hozzá. Kérdezte, miért akarok katona lenni? Mondtam, hogy megvan a hivatásos jogosítványom, meg bizony nekem a nevelőapám is egyenruhás ember,

s nekem úgy tetszik ez a foglalkozás, és ha hamar bevisznek, akkor van esélyem rá, hogy hamarabb túl leszek a sorkatonain, továbbképezhetem magam, s akkor talán még akadémiára is elmehetek Moszkvába. Szinte rögtön megkaptam a behívómat, a félévi bizonyítványosztás előtt két nappal. Úgy január 18–20 körül lehetett ez. Megkaptam a behívót, hogy február 28-án vonulok. Mentem be az igazgatónőhöz, hogy csokolom, jöttem a bizonyítványomért. Miért kell az neked, Géza? Mondom, hogy holnaptól nem jövök iskolába. Hogy mit? Küldd be az apádat, mert ez nekem sok! Másnap bementem az iskolába, elköszöntem mindenkitől, sziasztok, én már holnap nem jövök. Az a lényeg, hogy megkaptam a bizonyítványomat úgy, hogy igazolatlanul mulasztott órai száma miatt törlöm a tanulók névsorából. Mondanom se kell, otthon nagy balhé volt, hogy hogy képzelem, hogy negyedik félévkor, lusta vagyok, nem tanulok, most hogy lesz, mint lesz. Később beigazolódt, hogy jó volt ez így. Gyorsan el kellett helyezkednem, nehogy közveszélyes munkakertülés miatt lecsukjanak a hátralévő egy hónap alatt. Elmentem az ÉPSZER-hez gépkocsivezetőnek, tizennégy hatvanas óráberért. Kábé ennyi volt a percdíjam, amikor valutáztam.

Karácsony és szilveszter között itthon volt az Éva, s akkor eléggé összehaláztunk. Ő január elején visszament Szegedre. Én nem vágytam oda. A téli szünet után még januárban visszamentem a suliba, akkor még igenis foglalkoztatott, hogy mi a frászt kellene csinálni. Fene gondolta, hogy én februárban katona leszek. Január vége felé kaptam meg a behívót, decemberben még nem tudta senki, hogy februárban megyek katonának. Lényeg az, hogy február egytől munkába álltam az ÉPSZER vállalatnál. Egy hetet segédsofőrként töltöttem, úgy, hogy mentem mindig a gépkocsivezetővel. A második héten két napig fát vágtam, meg tüzeltem a melegedőben, aztán két napig kaptam egy autót, egy *Kamazt*, itt a városban mentem vele vagy húsz kilométert. A maradék két nap alatt – akkor még szombaton is dolgoztunk – elkezdtem intézni a bevonulási segélyemet, mert valaki mondta, hogy az nekem jár. Utána kivettem az éves szabadságomat, ami két hét volt. Aztán felvettem a másfél havi fizetésem, az kábé háromezer valahányszáz forint volt. Nekem máskor ez egy hét alatt simán megvolt. Utána még egyszer voltam Szegeden, nem valutáért, hanem hogy tisztázzam a dolgomat Évával, hogy mi lesz most, hogy engem elvisznek katonának.

Aztán bevonultam. Szörnyű volt. Gépkocsizó lettem, rakétákat huzigáltam magam után. Azért volt szörnyű, mert én voltam a legfiatalabb az egész laktanyában. Az volt az átlag, hogy huszonegy éves korban elvitték az embert katonának, meg a huszonnégy évest is bevitték, de semmiképp nem tizennyolcat. Azt mondták, hogy én hátszeles vagyok, protekcióval jöttem katonának. Ráadásul kiderült, hogy az apám rendőr. Ez bent fejvesztéssel járó bűn. Szörnyű volt, amit ott egy hónap alatt, a kiképzés alatt kaptam. Volt egy másik srác is, ő is 66-os volt, az ő apja is leszerelt katonatiszt volt, nyugdíjas. Ez nem az én érdememem növeli, de az a srác ugyanazt kapta, mint én, s ő belerokkant, gerincvelő-gyulladás szedett össze, és teljesen lebénult. Két év után tanult járni újra. Kaptam elég szépen, nem engedtek haza. Hogy kellene ezt kibulizni? Egyszer egy gyakorlatról ellógtam úgy, hogy találtam egy kullancsot, odaraktam a hasamra, leragasztottam, hogy el ne másszon, s akkor elmentem a mentősökhöz, hogy ide figyeljete, fiúk, itt van egy kullancs, elhiszem, hogy ki tudjátok szedni, de most menjünk be a kórházba, hogy ott szedjék ki, kaptok egy-egy üveg rumot. Akkor kilencvenyolc forint volt egy üveg rum, kétszáz forintért haza tudtam jönni. Volt egy lányismerősöm, odavezetett az első utam, utána a szüleimhez, hogy itt vagyok, csak nem engednek haza.

Arra a következtetésre jutottam, hogy nekem be kell valahogy iratkoznom érettségire. Ez április körül volt. Elkezdtem verni a tamtamot. A katonaidő különben azzal telik, hogy az első három-négy nap papírokat tölt ki az ember, de számolatlanul. S ott volt egy ilyen, hogy iskolai végzettség. Mi a fenét írjak oda? Kilencven százalékának nem volt probléma, mert nyolc általánost végzett. Én azért többnek tartottam magamat, mint ők, de azt mégsem írhattam oda, hogy érettségi, meg azt sem, hogy majdnem érettségi. Rákérdeztem, hogy mit

írjak ide, s pont egy politikai tiszttól kérdeztem meg. Elmondtam neki, hogy iskolából jöttem. Azt nem mondtam neki, hogy kirúgtak, hanem csak annyit, hogy iskolába jártam, s kaptam egy behívót, s jöttem, kész. Én egy kötelességtudó gyerek vagyok. Három év általános gimnázium, ez volt az iskolai végzettségem. Az volt a szerencsém, hogy a politikai tiszt sem kavargatta ezt nagyon, mert a végén még leszereltek volna. Elkezdttem verni a tamtamot, hogy engem gimiből vittek el katonának, s bizony én szeretném befejezni a gimnáziumot. Odakerültem ehhez a politikai tiszthez, s ő engedélyezte, hogy jól van, akkor iratkozzál be, s még meg is támogatta a jelentkezésemet a Kossuth gimnázium levelező tagozat negyedik osztályára. Még alá is írta. Sima ügy volt.

És szeptembertől kijártam gimnáziumba. Illetve előtte még fordult egy olyat a kocka, mivel ott én elég tanult, iskolázott gyerekek számítottam a traktorosok meg ilyenek között. Szóval, jó helyre kerültem. Augusztusban bevonultak az újoncok, s én szeptembertől parancsnoki sofőr lettem az elhárítóknál. Ez is üzlet, nem is akármilyen. Hetente kétszer kijártam gimnáziumba, jó volt, mert déltől megírták a könyvemet hatig. A gimiben két-három órát megmutattam magam, direkt katonaruhában, hogy lássák, hogy a szegény katona jár az iskolába. Utána onnan is megléptem, mentem a barátnőmhöz meg ide-oda. A parancsnoki sofőrnek volt a privilégiuma, hogy ő hordja be a seregbe a piát. Ez is üzlet volt. Az UAZ-nak a jobb meg a bal hátsó sárvédője meg a hátlaplemeze között van egy kis sárvédő dob, oda, a két oldalra összesen befér tizenyolc üveg félliteres pálinka. Ezeket mi szervíroztuk be. Nem közös pénz volt, azért beszélek többes számban, mert ketten voltunk, volt egy parancsnoki sofőr, ő is ugyanezt csinálta, meg voltam én, az elhárító parancsnok sofőrje. Külön üzletünk volt mindkettőnknek, én voltam az ügyesebb, mert rájöttem, hogy akkor kilencvennyolc forint volt egy üveg pálinka, egy üveg rum meg csak nyolcvanhárom, és száztízért lehetett adni mind a kettőt. Nem volt nagy üzlet, de amire ott bent lehetett költeni, arra elég volt.

Közben szép lassan elment a maradék pénzem kajára, cigire, amit behordattam a volt osztálytársakkal, akikkel a Petőfi-be együtt jártam. Nagyon rendesek voltak a csajok. Jöttek és szorgalmasan jöttek, volt, hogy egy héten háromszor is jöttek, hozták a *Marlborót*, mert azt szívtam korábban. Ott, a kopaszkorban leszoktam róla, mert a többinek szúrta a szemét, hogy én *Marlborót* szívok. Az első félévben nem engedtek ki a laktanyából, ott csak ment a pénz. A zsold nekem három napi csokoládéra volt elég. Annyit hajtottak bennünket, hogy én állandóan éhes voltam, s annyi nápolyit, csokoládét meg kekszet ettem, mint még soha életemben. Azt viszont meg kell hagyni, hogy előtte a Bikavértől mindig égett a gyomrom. A seregben jól meghajtottak bennünket, az is a gyomorsavat termeli, hát az szörnyű volt! Valaki azt mondta, hogy a háztartási keksz jót tesz. Erre én négy kiló háztartási kekszet ettem meg öt nap alatt, és azóta semmi baja a gyomromnak! Ha sósavat iszok, az sem bántja a gyomromat!

Visszatérve az üzletre: én mindig be tudtam vinni azt a tizenyolc üveg piát. Ha benézett az ÜTI a kocsiba, ezeket akkor sem vette észre. Csak éppen ennyi pia egy-két nap alatt elfogyott. Én akkor finomítottam egy kicsit a dolgon. Ugye, száz-száztíz forint volt fél liter pálinka ára a seregben. Vettem húszliteres kiszerezésben házi pálinkát, nyolcvan forintért literét. Nem kilenc-kilenc üveget vittem be. Tudni kell, hogy az UAZ-nak két hetvenliteres benzintartálya van. Én az egyik hetvenliteres benzintartályt kiürítettem, beletettem háromszorosan nejlon zsákot, teleöntöttem házi pálinkával. Belement olyan ötven liter. Elkötöttem a száját, visszadugtam, így vittem a laktanyába a pálinkát. Mondanom sem kell, amikor lent a raktárban én ezt kiöntöttem félliteres meg literes üvegekbe, olyan szag volt az egész laktanyában, mint egy pálinkafőzdében. A sofőrnek egyébként ez nemcsak privilégiuma, hanem kötelezettsége is: neki hordani kell, mert a többi másképpen nem jut hozzá. Voltak olyan ÜTI-k, akiknél nem lehetett hozni, mert megnézték a kocsit. Amikor *kétezeres* parancs volt, ez azt jelenti, hogy ünnepnap sem engedtek ki senkit, és minden büntetés duplán szá-

mitott, a másik sofőr nem merte ezt megkockáztatni. Egyszer volt egy csomó megrendelés, amikor jött egy ilyen kétezres parancs. Ráadásul az az ÜTI volt szolgálatban, aki nagyon mocskos volt. Plusz még szólt a titkárnő is, hogy vigyázzak, mert a nagy főtörzs engedélyt kért, hogy átnézze a kocsimat. Hogy fogok én akkor piát behozni? Így jött ez a nejlonzacskó ötlet. Ez már üzlet volt. Négyezer forint volt, ez már tetszett nekem.

A harmadik időszakot már nem sofőrként töltöttem, az nagyon jó volt. Hárman voltunk öregkatonának, én honvéd, két szakaszvezető, semmi dolgom nem volt, szó szerint. Az első időszakban nagyon megtanultam mindent. Gázálarc, rakodás, mindent tudtam. Ezüstjelvényes tízpróbás voltam kézigránátdobásból meg futásból, pedig világ életemben utáltam futni. A harmadik időszakra én már mindent megcsináltam, amit szintidőre kellett csinálni. Láta a hadnagy, hogy ez nekem nagyon megy, a másik két öregkatonának, akikkel együtt vonultam be, nekik is nagyon ment. Nekünk onnantól semmi dolgunk nem volt. Segítettünk a hadnagynak, hogy jól menjenek a kopaszok. '86 augusztusában szereltem le, előtte májusban érettségiztem. Elvileg földrajz és biosz jöhetett szóba választott tantárgyként. A matek, magyar meg történelem, ugye, adott volt, ezek mellé kellett valamit választani. Földrajzot és biológiát a Petőfiben csak elsőben és másodikban tanultam, nekem három évig nem volt földrajzkönyv a kezemben, de tudtam, hogy csak kétéves anyag, két vékony könyv. Hétfő, kedd, szerda voltak az érettségi napok. Mondanom sem kell, semmit nem készültem. A húgom akkor felvételizett az orvosira, és hobbiból kidolgozta nekem a biosz tételeket. Emlékszem rá, beültem a kádba, a húgom fölült a mosógépre, s akkor mondtam neki, hogy most átvesszük a tételeket. Elkezdte mondani, s nekem egy húsz szavas mondatból öt szó idegen volt. Minden mondatnál kérdeztem, hogy ez mit jelent, az mit jelent, aztán mondtam, hogy hagyjuk, s akkor ejtettem a biológiát. Akkor leültem, végigolvastam a földrajz-könyveket, úgy, hogy meg is maradjanak. Az elsőben van a természetföldrajz, a másodikban az országokról, az iparról meg a mezőgazdaságról. Egy-egy délután, egy-két óra alatt elolvastam mindkettőt, aztán kész. Földrajzból és matekból négyesre érettségiztem, magyarából meg töriből kettést kaptam.

Megvolt az érettségi, '86 augusztusában leszereltem. A gimnáziumi osztálytársaim, ugye, '85-ben érettségiztek, ha elvitték őket katonának, csak '87 februárban szereltek le, így még nyertem is fél évet. Akkor visszamentem dolgozni az ÉPSZER-hez, a tehersofőrök meg a rakodók közé. Mondanom sem kell, ez nem az én világom volt. Kértem, rakjanak át valahova máshová. Előbb anyagbeszerző lettem egy *Barkasszal*, utána alakult egy leányvállalat, akkor oda kerültem anyagbeszerzőnek, de közben vittem a leányvállalat igazgatóját is, mert ez az egy autó volt. Utána vásároltunk személyautót, én lettem a sofőr. Amikor a leányvállalat megszűnt, hívott az ÉPSZER nagyigazgatója személyautó-sofőrnek. A stílusom is megfelelt neki, nyugodt is voltam, nem volt gond, ha túlórázni kellett, balesetmentesen vezettem. Itt tulajdonképpen üzletelni nem nagyon lehetett. De nem volt rossz buli, mert az üzemanyagpénzből megvolt, ami kellett. Ekkor még egyébként az anyámékkal laktam. Arra, hogy hét végén elmenjek bulizni, elég volt a pénzem. Nyolcezer körül kerestem, s emellett volt a kábé kétezer forintnyi üzemanyag-megtakarítás. Akkor, a *nettó rendszerben* egy tizes elég jó pénz volt.

Az újabb seftem '87 februárjában kezdődött, amikor az egyik barátom, Csíkos Peti leszerelt. Leszerelése napján összefutottunk, elkezdtünk beszélgetni. Arra jutottunk, hogy állítólag *Lengyelbe* érdemes kimenni seftelni. Jó, hát akkor menjünk. Este nyolckor indultunk, egy pénteki napon. Egy órás beszélgetés után eldöntöttük, hogy megyünk. Dollárom volt. Képbem maradtam, hiába nem sefteltem. Bent a munkahelyen a feleségek meg a férjek azt mondták, hogy gyerekcuccot érdemes hozni meg *Lacoste* polót. Ekkor még a *Lacoste* pólóról csak annyit tudtunk, hogy itthon ezer forint, és egy kis krokodil van rajta. Péternek volt saját autója, egy 1500-as torinói Fiat. Kimentünk *Lengyelbe*, beköltöztünk egy luxus-hotelba, elköltöttünk egy csomó pénzt, nem hoztunk semmit, tiszta ráfizetés volt, nem baj.

Rá két héttel megint mentünk, hogy csak van ott valami, ha annyira járnak oda az emberek. Ezen az úton tudtuk meg, miket érdemes vinni: *Derby* borotvahab, ilyen szappan, olyan szappan. Számolgattuk, hogy ennyit adnak érte, annyit adnak érte, aztán rájöttünk, hogy a dollárt nagyon jól váltják. Akkor ötven forint körül lehetett a dollár, mondjuk, hatvanért meg lehetett venni feketén. Lengyelben annyi zlotyit adtak egy dollárért, mintha itthon száz forintért adtuk volna el. Ezért is meg egyébként is, a lengyelek olcsók voltak akkor hozzánk képest. Nagyon olcsó volt ott az életünk. Luxusszállodában laktunk, Krakóban a Fórumba, egy négy csillagos luxusszállodába jártunk. A következő alkalommal azért mentünk, mert olcsó, meg ennyi pénzért milyen jól lehet hawaikodni. Megtaláltuk Krakóban a piacot, láttuk, hogy milyen a *Lacoste* póló, tudtuk, hogy *Törökből* hozzák a lengyelek is. Az a lényeg, hogy nem volt igazán üzlet. Hoztunk például visszapillantó tükröt meg egy-két *Lacoste* pólót, igazán nagy üzlet nem volt. Akkor már én is úgy voltam, hogy volt két-három havi fizetésem megtakarítva, már jobban meggondoltam, mibe rakom bele, mert hát dolgoztam érte.

Akkor már elkezdett érdekelni az a dolog is, hogy a dollár meg márka, hogy itt milyen az árfolyam, meg ott milyen az árfolyam. Egyszer ajánlottak márkát megvételre. Lengyelben az volt az üzlet, hogy itthon egy márka hatvan pfennigért kaptam egy dollárt, kivittem Lengyelbe, s ott egy dollárért kaptam egy márka kilencvenöt pfenniget. Tehát egy hatvanon kerestem harmincöt pfenniget. Kimentünk, beváltottuk a pénzt, ettünk, ittunk, jót mulattunk, aztán jöttünk haza. Néha hoztunk megrendelésre bőrtáskát, bőrdzsekit. Nehéz volt átjönni a határon cuccal, nem is nagyon mertünk. Nagyon olcsó volt az élet, száz dollárért mindent kaptál, szó szerint. Itt az ötezer forint volt. Ebből is csináltunk négy-öt kanyart, útközben *Csehbe* vásároltunk, mert az ottani dollárboltból hoztunk farmerokat. Akkor volt az is, hogy Kubába lehet menni repülővel, olcsón. Meg is vettük a jegyeket Krakóban, kifizettük, kilencvenöt dolláromba került egy repülőjegy Kubába oda-vissza. Indulás előtt, azt hiszem, november 28-án, karamboloztam. Nekem jöttek, összetörtem a lábamat. A lényeg, hogy a kubai utunknak annyi volt. Csíkos Peti sem ment el, hanem két embernek eladtuk a jegyeket, mert a Peti is csak velem akart menni. Ezt nagyon bánom, mert azóta sem jutottam el Kubába.

Utána jött a világútlevél. Az volt a nagy üzlet. Akkor a valuta megint nagy szerepet játszott. A valutát hordtam Pestről, illetve akkor már néha lementem Szegedre is, sőt volt, amikor Pécsre mentem érte, százötven-kétszáz ezer forinttal jártam valutáért. Petinek is adtam kölcsön, mert lecsérélte a Fiatját egy Ladára, odaadtam neki kölcsön a pénzem. Ahogy megkaptuk a világútlevelet, azt hiszem, ez '89 februárjában lehetett, rögtön kimentünk Bécsbe. Ez olyan felfedezőkörút volt, két napig jártunk körbe, a kocsiban aludtunk, két napig csak mentünk boltról boltra, nem vettünk semmit. Amit kivittünk pénzt, azon dezodort, szappant meg ilyeneket vettünk. Ez tulajdonképpen nem volt rossz üzlet, de azért én bíztam abban, hogy találunk jobbat. Nagyon elfáradtam benne, rossz volt mindenhová benézni, árakat följegyezni meg ilyenek. Akkor négy forint volt hivatalosan a schilling, hat forint feketén. Négy forintból durván nyolcat lehetett csinálni a szappan, a dezodor meg az ilyen kencék révén. Petivel mindent közösen csináltunk. Nekem nem volt autóm, ő jött, mindig mondtam neki, hogy mennyi pénzt hozzon, és akkor ő mennyi pénzt fog kapni. Mindent én bonyolítottam, én mondtam, hogy mit hozunk, én adtam el, ő tulajdonképpen az útlevelét meg a mamájának az útlevelét meg a barátnőjének az útlevelét adta az eladásokhoz. Akkor úgy ment, hogy tízezerig lehetett vámmentesen behozni a cuccokat, s eddig a vámmentes értékhatárig lehetett eladni is.

Az első üzlet a vídiahegyű fűró volt. Amikor még anyagbeszerző voltam az ÉPSZER-nél, tudtam, hogy Magyarországon mennyibe kerül egy fűró. Nálunk ezer forint volt egy darab fűró, ami nem vídiahegyű volt, hanem sima öntvény. Ez a vídiahegyű meg nem kopik el, nem kell élezni, majdnem örök életű a hegye, óriási üzlet volt. Kint olyan százötven-két-

száz schilling, azaz nyolcszáz forint volt, ha feketén számolom, akkor is csak ezerkettő, és itthon el lehetett adni háromezer forintért. Eladni pedig nagyon könnyű volt, mert az otthoni ÉPSZER-bolt egy vételi jegyen megvette tőlem a vámmentes összeget. Mondjuk, hoztam három darab fűróhegyet. Azt kilencezerért megvette a bolt, s én mint a cégnek a vásárlója, a cég bankszámlaszámával, csekkel, bélyegzővel megvettem ugyanazt a fűróhegyet, mondjuk, kilencezer-négyszáz forintért. A boltnak ez jó volt, mert négyszáz forintot keresett egy ilyen ügyleten. A végén már úgy működött, hogy az árut el sem vittem, hanem mondtam, hogy na, ezt vedd be, ezt meg add ide. Jó üzlet volt, egy schillingből durván húsz forintot lehetett csinálni. Aztán Petivel feleztünk.

Aztán lassan ez már nagyban kezdett menni. Először még csak az ÉPSZER-nek hoztunk, utána jött, hogy ennek is, annak is, amannak is. Ebből elég sokat hoztunk, s felmentem odáig, hogy százezer forintom lett az induló pénzből. Elkezdtük keresni a további lehetőségeket. Hoztunk fűrógépeket, az ezer schilling volt, s el lehetett adni nyolc-tízezer forintért, csak éppen ott már a vevőket meg kellett keresni. Az ÉPSZER raktára számára is nagyon sok mindent hoztam, csiszológéptől kezdve szakipari gépekig, nagyon sokat. Az volt a baj, hogy látták, milyen sokat járok Bécsbe, s akkor elkezdte mindenki ugyanazt csinálni. A főkönyvelőtől kezdve mindenki Bécsbe járt, s én visszaszorultam. Meg kellett osztoznom velük a piacon. Keresnem kellett tehát más piacot. Találtam is, nem volt ez gond.

Amikor a második-harmadik alkalommal voltam Bécsben, kiderült, hogy van ott egy nagybátyám, az édesapámnak valakije, akivel fel is vettem a kapcsolatot. Hatéves lehettem, amikor egyszer találkoztam vele, nem tartotta a család vele a kapcsolatot, illetve nagyapámmal ilyen karácsonyi, húsvéti levelezőlap-váltásban voltak folyamatosan, de mi, anyámék meg én, egyáltalán nem érintkeztünk vele, mert ez az ember az elvált édesapám akárkije volt. Egyszer, amikor ott jártam, megkerestem. Az volt a szerencsém, hogy nem úgy mentem hozzá, hogy na, segítsen nekem, hanem azzal, hogy én vagyok a kis Géza, a Bandinak a fia, szép vagyok, jó vagyok, ekkora vagyok, nagyapám is jól van, apám is. Második alkalommal, amikor felmentem hozzájuk, mondom neki, hogy láttam sok magyar könyvet, ennyibe és ennyibe kerülnek. Tényleg, Géza, hozzád nekünk magyar könyveket! A magyarok ott összejárnak, katolikus gittegyeletbe vagy mit tudom én, mibe, s akkor elkezdtem nekik hozni a könyveket.

'89-ben ugyan még nem történt meg a rendszerváltás, de már fűjkáltak a szelek. S akkor jöttek az olyan könyvek, amik eddig nem jöhettek: Szálasi per, Trianon meg hasonlók. Ezeket a könyveket vittem ki, úgy, hogy itt háromszáz forint volt egy Szálasi per, s azért ott kaptam kétszázötven schillinget. Ez már üzlet volt. Nagybátyám mindenből leakasztott tíz százalékot. Szigorúan üzleti alapon ment minden kettőnk között, nem volt segítőkész. Egyszer reggeliztetett meg, de látta, hogy milyen mennyiséget reggelizünk, és többet nem ajánlotta föl. Amikor a könyveket kezdtük kihordani, akkor abba már a Petit nem vettem bele. Nem azért, mert irigy vagyok, nekem jó szívem van, hanem mert a Péter kezdett gyűjteni meg többre vágni, hogy már néha vitáink voltak, hogy kinek mennyi jár. Ő minden fuvarért kapott tízezer forintot, ezért ő az útleveleket hozta meg a kocsit. Amikor a könyvekkel kezdem foglalkozni, akkor ő már a tízezer forinttal többet kapott, mint amennyiért én dolgoztam. Ha azt nézzük, hogy egy 1500-as torinói Fiattal indult, s amikor utoljára voltunk Bécsben, úgy másfél évvel ezelőtt, akkor már egy ötszázezer forintos Volkswagen Golfja volt, azért ő sem járt rosszul. Egyébként én az övének körülbelül a két-háromszorosát kerestem meg.

Aztán jött az új üzlet. Úgy történt, hogy Bécsben bekeveredtünk egy konzervatóriumba. Péternek végére kellett menni, s akkor kerestünk egy végét, és éppen egy konzervatóriumba mentünk be. Láttam ott egy kislány előtt a zongorán Kodály magyar nyelvű 333 népballedáját. Kérdezem tőle: magyar vagy? Nem értette, s ennyiben maradtunk. Mentem a könyvesboltba megnézni, mi mennyibe kerül. Ott egy nagyalakú A/4-es, nyolcvanoldalas zongorakotta úgy ezer schilling körül kóstált. Ilyen kicsiket meg nem is láttam. Ez piszok nagy

buli! – gondoltam. Hazajöttem, kiderült, hogy egy olyan nagyalakú kotta, ami kint ezer schilling, az nálunk három-négyszáz forint volt, illetve a kis kotta, az ilyen szolfézstanuló izé, huszonöt-harminc forint volt. Mentem a nagybátyámhoz, mondom neki, vigyen be az igazgatóhoz. Bementünk, először ide, utána Bécsben az összes többi zeneiskolát megkerestem, s végül mindegyik tőlem vette a kottákat! Amikor a nagybátyám látta, hogyan kötöm az üzletet, megkérdezte tőlem, hogy én ezt mennyiért veszem. Amikor elmondtam neki, hogy igen, ezen nagyon jól fogok keresni, bejelentette, hogy óránként száz schillingért tolmácsol. Szóval, ilyen nagybácsim volt nekem! A harminc forintos kottát harminc schillingért adtam, a négyszáz forintosat meg ötszáz és hatszáz schillingért. Így is feleannyiba került nekik, mint amennyiért korábban be tudták szerezni. Ez volt az igazi üzlet! Otthon a könyvesboltban egy nagy tábla csokoládéért meg tíz szál rózsáért mindent megrendelt nekem a főnökaszony: szépen küldték postán.

Azután jött a számítógép meg az *Epson* 1050-es nyomtatók. Ezeket hoztuk, de az az igazság, hogy ez nekem arra volt jó, hogy ne mindig csak pénzt hozzak haza. Nem tudtam mindent elkölteni. Egy kanyarral, amit én kivittem, tízezer schillingnyit összeszedtem. Tízezer schillingnyi cuccot nem volt kedvem egyszerre hazahozni, mert sorba kellett volna állni vámoltatni. Inkább hoztam egyet-kettőt. Mindig odafigyeltem, hogy meg ne fogjanak a határon. Volt, amikor hetente kétszer kimentem, de volt, amikor kéthetente egyszer. Volt, amikor nem mentünk. Ha jött megrendelés, akkor a legnagyobb hóesésben is elindultunk, kölcsönkért Renault 10-es, húszéves autóval is. Akkor kezdődött, hogy mindenki számítógépet meg leporellót hozott. Egy fél év elteltével mindenki elkezdett Bécsbe járni. Mindenki a saját háza táján csinált egy kis üzletet, de úgy, hogy rendszeresen ebből éljen meg, vagy ahogy én csináltam, hogy sok pénzt keressen vele, ez már nem ment sok embernek. Elmentek fagyasztóért, s hoztak mellette számítógép-alkatrészt, hogy az útjuk ingyen legyen. '88-ban jött be a világútlevel, én másfél évig jártam, '90-ben voltam utoljára Bécsben üzleti jelleggel.

'89 januárjában megnősültem. Altbérlésben laktunk, jól éltünk, mindenünk megvolt, étteremben vacsoráztunk. A feleségemet egy baráti társaságban ismertem meg, amikor katona voltam. Bérszámfejtő volt egy építőipari cégnél. Nem segített az üzletben. Egyszerűen más érdekelte. Szolid, szerény lány volt. Úgy gondoltam, jó lesz együtt, de elváltunk az esküvő után másfél évvel. Nem volt egy sikeres dolog. Házias volt meg minden, de aztán, amikor elvettem feleségül, mint ahogy a könyvek megírják, változott száznyolcvan fokot. Van egy fiam ebből a házasságból, több mint öt éves. Most nagyon jó a kapcsolatunk, Jutkával, a mostani élettársammal is nagyon szeretik egymást. A volt feleségem barátjával is jól kijövünk. Az én életvitelemben így fér csak be a gyerek, hogy van egy anyja, aki neveli, normális körülmények között, de nekem egyszerűen nem lenne erre időm. Nekem elég belőle annyi, amennyit így kapok.

En nemcsak a magam ura voltam, mások ura is voltam már akkor. Nekem nagyon jól ment. Nem adtam haza pénzt. A feleségemnek megvolt a fizetése, azt csinált vele, amit akart. Ha pénzt kért, hogy vásárolni kell valamit, kaját, ilyesmit, s elfogyott neki két hét után a fizetése, akkor annyit kapott, amennyit kért. Sosem mondtam neki azt, hogy nem. Nem volt nagy igényű, szolid, rendes lány volt. Különben is, a pénz számolva jó, meg nem mindenki ért ehhez. Például Jutkával, a mostani élettársammal is ugyanígy van: megkérdem, mert szeretem, ha elmegy a könyvesboltba, hogy van-e nála pénz. Ha nincs, és csak kétezeret adok neki, annyit költ el, ha tízezeret adok, akkor meg annyit. Én nem sajnálom tőle se. De miért rakjam, mondjuk, a szekrénybe, és mondjam neki, hogy akkor vegyél belőle, ha szükséged van rá? Az nem jó, mert esetleg én azzal számolok, hogy van ott harmincezer, és közben nincs, csak húsz! Akkor kellemetlen meglepetés érhet. Számolva jó a pénz!

'90-ben vettem egy lakást. Felvettük a kétszázézer *szocpolt*, vállaltunk gyereket, illetve felvettünk rá kétszázézeret. Egymillió-ötvenezer volt a lakás, hatszázat ki tudtam egyből fizetni készpénzben. Közben volt egy telekügyletem is. Beszálltam egy társasházba, egy

telken nyertem egy hónap alatt hetvenezer forintot. Beszálltam, kiszálltam, eladtam a részemet, kész. Ez különben úgy történt, hogy egy munkatársam szólt, hogy valaki építkezik, és még van egy hely, beszállok-e. Százötvenezer forintba került a telek. Volt ennyi pénzem, ami nem kenyérrre kellett, hát beszálltam. Aztán láttam, hogy nem tiszta játékosok, mert telekárban egyenlően osztozunk, de az egyiknek kétszáz négyzetméter épült volna rá, plusz tetőtér, a másiknak meg az első emeleten hetven négyzetméter. Én az illetet nem viselem el, s akkor mondtam, hogy keressenek más balekot. Erre vissza akarták adni a százötvenezret. Mondtam, hogy az kevés, hetvenet kértem rá, végül kétszázhuszért adtam el a részemet.

A lakást berendeztem ától zéig. Mosógép, hűtőszekrény, tévé, bútor, minden, ami kell, por-szívó, edény. Mindent megvettem. Durván elköltöttem erre a lakásra nyolcszázezer forintot. Ezt másfél év után otthagytam nekik, a váláskor a gyerek nevére írtam az én részemet. Elhoztam egy szekrényoszt meg a hűtőt. '90 júliusában született a fiam. Akkor mi már nagyon nem voltunk jól, szerintem abban reménykedett, hogy majd a gyerek megváltoztat, ezért is lett szerintem terhes, legalábbis minden jel erre mutat. '91 februárjában költöztem el. Március-április-májusban elváltunk. Utána hazaköltöztem a szüleimhez, egy hónapot otthon laktam. A cégnél volt egy leányzó, aki, úgymond, befogadott. Összeköltöztünk.

Tulajdonképpen akkor én nullán voltam. Bécs is befulladt, lekettyegett, odalett a nyolcszázezer forint, s kezddhettem megint mindent előlről, a nulláról. Sokáig a fizetésből pótolgattam ezt-azt, belenyúltam olyanokba is, ami nem érdekelt addig: ruhaneművel, órával sefteltem, de inkább az volt a jellemző, hogy tudtam, kinek mije van eladó, ki mit keres. Innen-onnan leesett valami. Főleg abból éltem, hogy *Németbe* kellett kijárni dolgozni, soförkődni. Tulajdonképpen jó fizetésem volt, abban az időben a havi negyvenet össze tudtam keresni, plusz Németből ritkán hoztam egy-két dolgot, parfümöt, ilyesmit. Nem panaszkodtam, jól kerestem, csak visszább kellett volna vegyek az életvitelből, de ez nemigen sikerült. Így minden pénzem el is ment. Amikor régen kerestem a havi százat, azt el tudtam költeni, ha olyanom volt. S most a havi ötvenből is ugyanazt az életvitelt folytattam, ezért nem maradt pénzem. Ezen úgy próbáltam segíteni, hogy megint valutázni kezdtem. Csak az már keményebb játék volt, mert kint folyt a piacon. A piacra kerültem.

A valutáért feljártam Pestre, meg nagy ritkán Szegedre is. Az az igazság, hogy csak nagy pénzzel volt most már érdemes foglalkozni. Kicsivel nem volt kifizetődő. Hogyha a városban kellett valakinek valuta, megtalált, akkor én megvettem, elhoztam neki, és az úgy elég jó pénz volt. Aztán az egyik srácnak padja volt kint a piacon, ruhanemű, parfüm meg valuta, oda is beszálltam egy kicsit, de nem volt igazán jó üzlet, még ma is nyolcvanezer forinttal tartozik nekem. Jött a boltba a pénz folyamatosan, de végül az lett, hogy meglógott ennyi pénzzel, mert adósságokat csinált, s ebből egyenlítette ki, hogy ne verjék meg. Engem meglopott, na mindygy. Ezt azzal pótoltam, hogy lopott árukat vásároltam. Összeismerkedtem egy társasággal, akik abból élnek, hogy lopnak. Járnak a nagyobb városokba, Debrecenbe, Miskolcra is, s ezeket vásároltam fel, orgazda voltam tulajdonképpen. Kocsmáros ismerősöknek, presszósoknak márkás italokat hoztak nagy mennyiségben. A piacon ismerkedtünk össze, én ismertem a srácot látásból tíz évvel ezelőttről. Nagyon ügyesek, olyanokat loptak, amit nem is gondolna az ember, például csillárt, falikaros lámpát meg Lego-játékot.

Én próbálkoztam, de így is visszább kellett vegyem az életvitelemet. Nem jártam annyit bulizni, mert jól elvoltam otthon a barátnőmmel. Aztán volt egy-két olyan üzlet, amivel elég komoly összeget lehetett keresni. Belenyúltam olyan dolgokba, hogy pénzt adtam kölcsön kamatra. A barátom mondta, hogy pénz kellene neki. Kérdeztem, mennyi. Hát mennyit tudsz adni? Sokat tudok adni, mondtam, mivel akkor már megint volt olyan öt-hatszáz ezer forintom, ami apránként összejött. A barátnőmnél az volt, hogy én fizettem a lakást, neki a fizetése megvolt, ő abból kifizetgette a számlákat, de egy-két hét után szólt, hogy nincs pénze, akkor adtam. Nem vettem meg mindent, ami tetszik, szelektáltam, meg

nem jártunk el annyira bulizni. '93 novemberében ismerkedtem meg Jutkával. Adtam pénzt kölcsön, tulajdonképpen ő kért volna sokat, mondtam, hogy százezret adok kamat nélkül kölcsön, ha ez üzlet. Ha nem, akkor vegyen ötszázezerért árut, de akkor felezzük meg a hasznot. Először ebbe nem ment bele, de aztán nem tudom, mi történt, mert jött, és mondta, hogy jó. Ezzel is kerestem egy hónap alatt százhuszezer forintot. Így már összejött kabé egymillió körül.

Közben '92-ben csődöt jelentett az ÉPSZER. Akkor elmentem a VOLÁN-hoz, a helyi járaton buszoztam. Most már a jogosítványomban minden megvan, ami a földön gumike-reken megy. Én ott az érettségimmal meg a szemüvegemmel diplomásnak számítottam. De aztán el kellett jönnöm onnan, mert ott úgy beszéltek az emberrel, mint a kutával. A helyi főnök azt hitte a technikai vizsgájával, hogy ő a király, nekem nem lehetett két szót sem szólni. Jutkával összeköltöztünk. Ő három évet elvégzett a jogon, amikor megismerked-tünk. Ki akart menni Londonba *baby-sitter*nek, hogy megtanuljon angolul, s ezért éppen szüneteltette az egyetemet. Tulajdonképpen ki is ment, de hazajött három nap múlva. Vagy a szerelem hajtotta haza, mert nem bírta nélkülem, vagy nagyon vacak helyre került. A lényeg, hogy a kettő együtt elég volt ahhoz, hogy hazajöjjen. Nem dolgozott sehol. Én tartottam el, albérltetbe költöztünk. Hát, mit csináljunk? Csináljunk egy utazási irodát!

Ez az ő ötlete volt. Ő '93-ban, nyáron a *Trip Tourist*nál helyettesített. Csoportszervező volt, minden beszerezett ember után kapott egy bizonyos összeget. Ő mondta, hogy valami hasonlóhoz lenne kedve. Elkezdtem kérdegetni, hogy mivel jár ez. Nekem gőzöm nem volt róla, hogyan működik egy utazási iroda. Jutka ötlete az volt – egyébként ugyanezt csinálta a *Trip Tourist*nál –, hogy bejön a kuncsaft, megnézi a prospektust, megrendeli az utat. Akkor én leadom a rendelést ugyanannyiért, s akitől én megrendeltem, az jutalékot ad érte. Mi kell hozzá? Ő egyedül elég, kötünk egy csomó céggel szerződést, az időnkől kitelik, kibérelünk egy irodát valami jó helyen, legyen benne telefon, telefax, s akkor csináljuk, nem nagy pénz: két-háromszázezer forint. Akkor nekem volt egymillió körüli összegem. Felmentem Pestre, láttam is egy ilyet, az a neve, hogy Utazási Böngészde.

No, akkor béreltünk egy irodát. Közben volt egy ingatlan-tranzakciónk: vettem egy lakást, eladtam egy lakást, azzal is elég szép pénzt kerestem, de már úgy, hogy a Jutka nevé-re, *szocpollal*. Az ki van adva. Aztán csináltunk egy betéti társaságot, én vagyok az ügyve-zetője, Jutka a kültag. Mire berendeztem az irodát, akkorra már benne volt három-négyszáz-ezer forintom. Akkor kiderült – én voltam ügyvédnél, csak nem elég jó ügyvédnél –, hogy egy ilyen ügynökséghez engedély kell, nem is akármilyen. Nagyon kemény feltételeknek kellett eleget tenni. A legnehezebb része az, hogy a tevékenységért felelős személy csak kifejezetten szakvizsgával rendelkező ember lehet, ilyen a megyében egy ember van, s ő már foglalt. Decemberben már nem tudtuk megnyitni az irodát, csak vásároltunk, vásárol-tunk, vásároltunk. Mire ezt az arculatot felvette az iroda, felvettem még egy alkalmazottat. Benne volt egy csomó pénz, s bevétel még nem volt. Február elsején nyitottuk az irodát. Ez a négy hónap azzal ment el, hogy szerződéseket kötöttünk, én elintéztam az engedélyezési részét, s megvolt már majdnem minden.

Úgy ötven-hatvan szerződést sikerült összeszedni. Februárban nyitottunk, márciusban volt az utazási kiállítás, ott megint nagyon sok partnerrel kötöttünk szerződést, most több mint nyolcvan élő szerződésünk van. Akkor kezdtem kapiskálni, hogy nekünk abban kell próbálkozni, hogy legyen egy óriási választék. Én akkor az alkalmazottat és Jutkát is meg-terheltem keményen. Kialakítottuk az *arculatot*, hogy ne csupán utazási iroda legyünk, ha-nem ha bejön a kuncsaft, üljön le, kapjon két kólát, két kávét stb. Elég sokat hirdettünk. Ami bevétel volt, azt visszaforgattam. Hónapról hónapra itt én százezer forintot kifizettem saját zsebből, és ami a bevételből megmaradt, azt reklámra költöttem. Amikor nyár végén maradt valami, visszább fogtam a reklámot. A havi ötven-hatvanezer reklámköltségnél, az már nagy tétel. Fokozatosan beletanultam a szakmába. Van jó néhány lap meg kiadvány, megtanul-

tam a sorok között is olvasni. Jövőre például sok olyan utam lesz, hogy innen, Magyarvá-sárról a repülőtérre is elviszem az utast, akárhová is menjen.

Itt van ez a hatvan négyzetméteres iroda, s benne van több mint egymillió forint. Jött egyik lépcső a másik után, lépni kellett, különben bukom. Vagy nagyon jól csinálom, vagy ne csináljuk az egészet. Most már azt mondom, hogy nem lehet visszafordulni. Magamtól megtanultam a pénzügyi dolgokat, a könyvelést is tudnám végezni, de most egyelőre egy káéfté csinálja. Én mindig tisztában vagyok, napra készen, hogy hol állunk anyagilag. Olyan haszon, amin osztoznunk kéne, nincsen. Inkább azt mondom, hogy a haszonból élünk. Nincs fizetésünk, csak az alkalmazottnak van. Úgy, ahogy van, eladhatnám az egész üzletet. Azonnal lenne rá vevő. De most már azt mondom, hogy az enyém, meg Jutka is szereti csinálni. Szeretnék ebben nagyon nagy lenni.

*

Az interjú 1995 novemberében készült. Szerettük volna megtudni, hogyan alakult Géza sorsa az azóta eltelt időben. Sajnos azonban nem tudtuk őt elérni, mert 1997 nyarán szinte alig volt Magyarországon. Üzleti ügyekben Londonban, New Yorkban és Rio de Janeiróban tartózkodott.